

**Здружение Центар за Кинезиологија
Велес**

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО НАЧИН НА СОЦИЈАЛИЗАЦИЈА

Изработил: м-р Ангелче Гушев
www.kineziologija.mk

Велес, 2019

ШТО Е СПОРТСКА СОЦИОЛОГИЈА ?

Обемот и формата на социологијата на спортот ги содржи и обработува следните прашања:

Спортот како фактор и производ на општеството и социјалниот развој

Улогата на спортот во целокупниот општествен живот

Социјалниот статус на учесниците во спортот

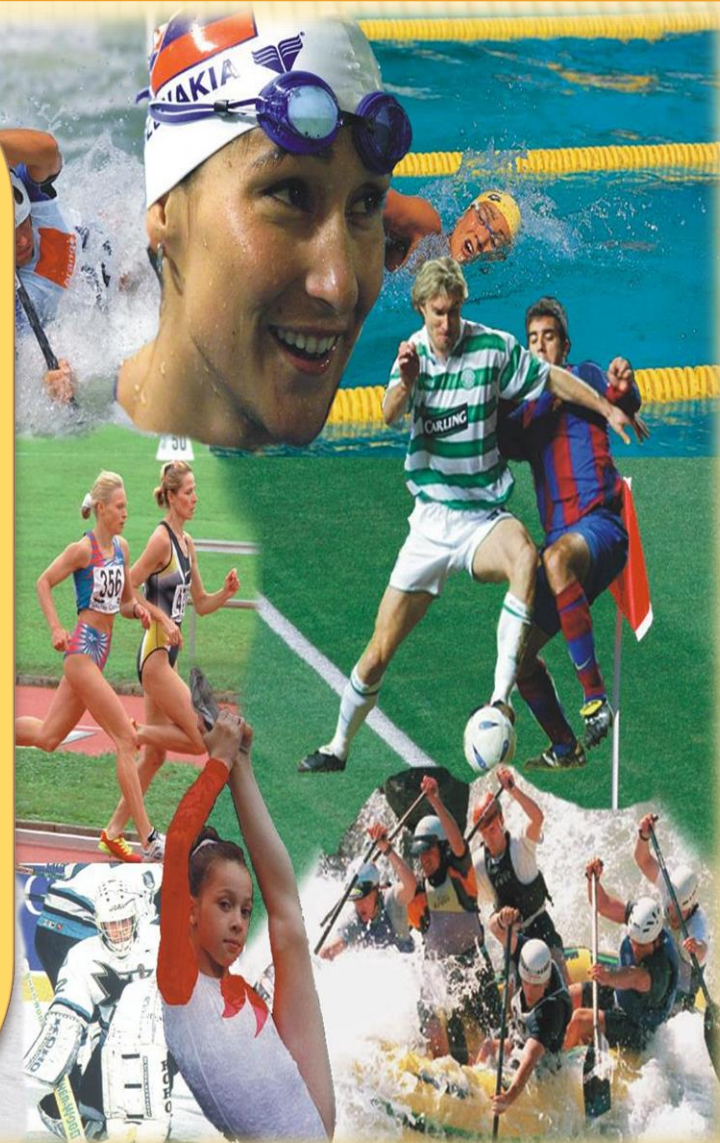
Односот на пошироката заедница кон спортот

Општествените односи во рамките на спортските активности

ШТО Е СПОРТСКА СОЦИОЛОГИЈА ?

Социологија на спортот теоретски и емпириски е наука која ги истражува социјалните феномени поврзани со спортот и неговата општествена функција. Социологија на спортот го испитува влијанието на општеството врз спортот, но и повратни информации на спортот кон општеството. Социологија на спортот се обидува да најде одговор на прашања во контекст на социјалната условеност на спортот. Елементи за теоретска пристапност кон социологијата на спортот се: човекот како актер и носител на одредени активности, како и очекуваното однесување од спортските настани или игра која ги обединува актерите - спортистите .

ВОВЕД ВО ПРОБЛЕМОТ

Масовниот спорт и спортот во целина е еден вид на културна комуникација меѓу луѓето (спортисти), земјите и заедниците. На внатрешен план спортот има голем ефект , кој може да делува во одредена позитивна насока или пак во одредена негативна насока (хилиганство и немири). Секоја една влада (или владетели) многу мудро го користат спортот како еден вид на "социјалната лепак" што ги поврзува луѓето и со нив гради чувството на заедништво.

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН ?

Масовниот спорт како по правило е спротивно на професионалниот и врвниот спорт. Тој е сепак на другата страна е ист феномен, со исти односи и процеси ... Оваа теорија може да се објасни на следниов начин.....

Анализирајќи го проблемот на професионализам, доаѓаме до фактот дека професионалниот спорт е фокусиран кон пасивизација на луѓето и да се задржат основните општествените односи. Тој е вентил и стерилизатор на енергетскиот потенцијал на луѓе, на својот активизам и својата критичката свест. Задача на професионалниот спорт е да го повлече човек и да излезе од општеството и да го однесе на "друг свет", каде што, преку општествените механизмите да го сведе на суштество кое е немоќно да се јавува како автентичен, креативен творец суштество.

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН ?

Под **МАСОВЕН СПОРТ** се подразбира нормална физичка активност или вештина изведена под јавно прифатени правила и со цел да рекреира: за натпреварување, за сопствено уживање, за усовршување, за развивање на вештини, или за комбинација од наведените. Она што го карактеризира масовниот спорт е имањето јасната цел, ком-бинирана со впечатокот за индивидуална (или тимска) вештина или способност. Првите спортови како на пример лов и трчање настанале бидејќи биле потребни за да се преживее. За разлика од тогаш, денеска луѓето се занимаваат со спорт за здравје и релаксација.

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН

Зошто се зголемува популарноста на масовниот спортски денес ?

Масовниот спорт станува форма на масовно бегство од општественото живеење , начинот на уживање во нови потрошувачки дејности и можности кои на човекот му обезбедуваат шанса и можност да побегнат кон природата, да спортуваат, рекреираат, се дружат, како и други активности кои го оддалечуваат човекот од секојдневните општествени текови .

Со ова се докажува дека "шоу-спортот" (професионалниот спорт) го прави човек пасивен гледач во настапот, а додека во масовниот спорт, човек е носител на спортските активности

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН

МАСОВЕН СПОРТ - Во прашање е конкретен предизвик (борба со природата, владеење со просторот, совладување на заморот, контрола и владеење на сопствените тело како потврда на своите лични способности. Различни видови на спортски активности стануваат главен начин на конкретна репродукција на креативните способности на човекот.

Преку масовниот спорт кои како предизвик, кој што сè повеќе го привлекува човек, во општествените текови се изразува неговиот автентичен човечки креативен потенцијал. Масовниот спорт станува надомест во живеењето и единствената вистинска можност за човечкото самопризнание.

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН

Преку МАСОВНИОТ СПОРТ доаѓа до стекнувањето на слобода и тоа преку освојување на природата, преку практикување на спортската рекреација, а тоа е мотивот за да се изгради општество каде што човекот е симбол на слободен човек, каде станува храбар, непоколеблив осаменик кој самоуверено го поминува патот низ пустината. Стекнувањето на човековата слобода преку масовниот спорт се мери со километри преминат простор.

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН

Човековата моќ е насочена кон надворешниот социјален простор, каде треба да се надминат поставените пречките кои треба да создадат илузии за слободата на човекот . Човекот треба да се стекне за својата слобода преку искуствата стекнати од практикувањето на МАСОВНИОТ СПОРТ и да се ослободи од наметнатите идеолошки слики за слободен човек. Како опасност и закана за човековата слобода, доаѓа и од природата (која е сама по себе, благодарение на човечката трката за профит и брзиот развој на индустријата тој станува жртва), а не на спроведување на општествените односи и структурите кои владеат со луѓето.

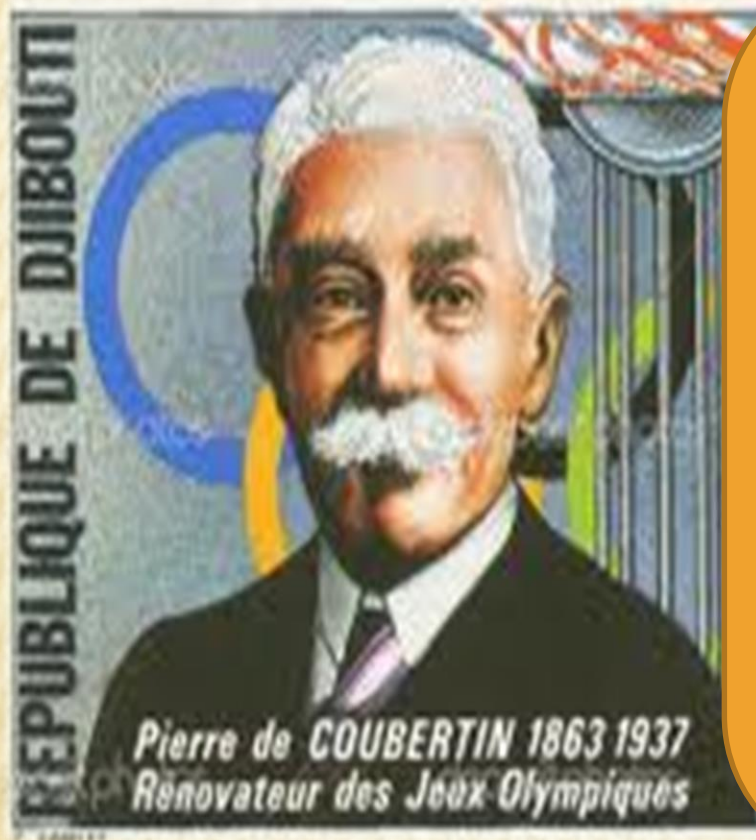

МАСОВНИОТ СПОРТ КАКО ФЕНОМЕН

Како општествен одговор на социо-економските лимитирачки фактори, се наметнува масовноста на спорот наспроти неговата диференцијација како услов и критериум за негово развивање и ефикасност. Масовниот спорт е битен критериум за диференцијација во спорот, иако масовноста и квалитетот не се битни критериуми за научна диференцијација на социјалните функции на спорот. Оптимално, „масовноста“ во спорот може да опфати 3 до 5 проценти од популацијата во една земја и тоа под услов да станува збор за локален систем на натпревари. Инсистирањето на поголема „масовност“ не е реално ни оправдано, бидејќи технологијата на работа во спортските организации и системот на натпревари се скапи, а системот на рана селекција обезбедува навремен избор на таленти и е веќе посветен на нивното вклучување во системот на спортски подготовки.

ОДНОСОТ КОН МАСОВНИОТ СПОРТ

Значајна социолошка промена се однесува на односот кон масовниот спорт, кој денес е во голема мера насочен кон задоволување на потребата за лична или колективна афирмација. Од елементарната (не)можност да се учествува во масовниот спорт, преку мотото на Кубертен „Важно е да се учествува“, таа трансформација денес завршува со мотото „Важно е да здраво се живее“, кое се повеќе се базира на залагањата и барањата за достигнување високи здравствени резултати и напуштање на идејата за постигнување победа.

МАСОВНИОТ СПОРТ ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО

Масовниот спорт во современото општество може успешно да остварува значајни биолошко-здравствени, образовно-воспитни, економско-работни и социолошко-психолошке функции само ако паралелно, комплементарно и усогласено се развиваат сите негови основни сфери кои ги задоволуваат разните потреби и интересите на современиот човек во масовниот спорт. Од историските фактори и трансформации во пристапот до масовниот спортот и спортските активности, денес се уште останува еден вид (не)видлива пречка социјалниот, односно економскиот статус како причина за (не)бавење со масовен спорт.

МАСОВНИОТ СПОРТ ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО

Хроничарите на развојот на масовниот спортот денес се едногласни во оценката дека етничката, половата и расната припадност кои некогаш биле отворена пречка или во еден период биле прикриен лимитирачки фактор за учество во масовните спортски активности, денес се надминати и трансформирани во нерелевантни и нелимитирачки фактори. Но, еден од факторите кои се уште има силно влијание е економско-социјалниот статус. Како латентна пречка за индивидуален пристап до масовен спорт, доколку истиот бара позначајни финансиски инвестиции во смисла на опрема и тренинг.

МАСОВНИОТ СПОРТ: АКТИВЕН ЖИВОТ = КВАЛИТЕТЕН ЖИВОТ

Масовниот спорт ги вклучува сите видови на креативни активности на човекот кои придонесуваат за развој на креативниот потенцијал, здравјето, оптимизмот, задоволство и квалитетот на човечкиот живот. Масовниот спорт игра доминантна улога во животот на постарите лица како фактор на социјализација, и содржини исполнети со живот која ги охрабрува со позитивни емоции и оптимизам.

Масовниот спорт опфаќа широк спектар на спортски објекти, активности и извршување на програми прилагодени за широките народни маси, чии ефекти се мерат бројни корисни ефекти врз телото. Вршењето може да почне независно на возраста и во својата старост, а тоа е менталната и телесна хигиена, која им овозможува повеќе слобода, автономија и задоволство.

ЗОШТО ДА СЕ ПРАКТИКУВА МАСОВНИОТ СПОРТ

Човекот е природно битие создадено да се движат и неговите природни карактеристики е да соочува што поголема и задоволителна количина на движења. Затоа, неактивноста води кон намалување на способности на системот за движење и на сите витални органски системи кои се вклучени во синергетскиот синџир на хомеостазата на организмот

Преку масовниот спорт кај сите партиципенти се добива активација на сите механизми на адаптацијата, заеднички мускулите и скелетниот систем, кардиоваскуларниот и респираторниот систем, терморегулација и секрецијата на хормони, како и системи за исхрана и елиминирање на големо количество на метаболити.

ЗОШТО ДА СЕ ПРАКТИКУВА МАСОВНИОТ СПОРТ

Во однос на обемот на работа и интензитетот, времетраењето и зачестеноста на активностите вклучени во масовниот спорт, може да се подобри статусот на психофизичките способности на организмот и состојбите стекнати од активностите, а воедно да имаат голем број на бенефиции за учесниците.

Еден од најзначајните промени како резултат на практикувањето на масовниот спорт се редовните аеробни вежби е подобрувањето на издржливоста и ефективни резултати од работата на срцето. Потоа, тука е подобрувањето на терморегулација на телото, подобрената исхрана, ефективно елиминирање метаболити, зголемување на мускулната маса и сила, подобро оксигенација на мозочните клетки и голем број на други позитивни ефекти.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. prof. dr. Ivan Anastasovski .: http://www.savremenisport.com/Osnove_Masovni_sport.html
2. проф. д-р Ј. Кепеска.: Социјална структура, спортот и физичкото образование“, Скопје 2004

БЛАГОДАРАМ НА ВНИМАНИЕТО